Eurypterus

Eurypterus on sukupuuttoon kuolleisiin meriskorpioneihin kuulunut niveljalkaisten suku. Sen fossiileja on löydetty Saksasta, Kanadasta, Norjasta, Venäjältä, Kiinasta, Britanniasta ja Yhdysvalloista. Suvun tyyppilaji on *Eurypterus remipes*, joka oli ensimmäinen löydetty eurypteridin fossiili. Yhteensä sukuun kuuluvia lajeja tunnetaan viisitoista.[1]

Eurypterus -suvun jäsenet olivat tavallisesti pituudeltaan 13–23 cm, mutta suurin löydetty yksilö oli 1,3 metriä pitkä. Niillä kaikilla oli melan muotoinen suuri uloke, jota ne käyttivät uimiseen. Suvun nimikin tarkoittaa ”leveää siipeä” tai ”leveää melaa”, viitaten uimajalkoihin, kreikan εὐρύς (*eurús*, leveä) ja πτερόν (*pteron*, siipi). Syömätavoiltaan ne olivat monipuolisia, yhtä hyvin saalistajia kuin raadonsyöjiä.[2][3]

Ensimmäisen tunnetun *Eurypteruksen* fossiilin löysi fossiilinkerääjä S. L. Mitchill vuonna 1818. Sen löytöpaikka oli Bertie Formation New Yorkista (läheltä Westmorelandia, Oneida County). Mitchill tulkitsi panssarin ulokkeet suusta ulos työntyviksi tuntosarviksi. Niinpä hän virheellisesti tunnisti fossiilin monnikalaksi suvusta *Silurus*. *Eurypterus* ymmärrettiin niveljalkaiseksi vuonna 1825. Lisää fossiileja löydettiin suurissa määrin New Yorkista 1800-luvulla, ja muualta itäisestä Euraasiasta ja Pohjois-Amerikasta. Nykyään *Eurypterus* pysyy yhtenä tavallisimmin löydetyistä ja parhaimmin tunnetuista eurypteridien suvuista, käsittäen yli 95 prosenttia kaikista tunnetuista meriskorpionien fossiileista.[2][3][4]

Eurypterus

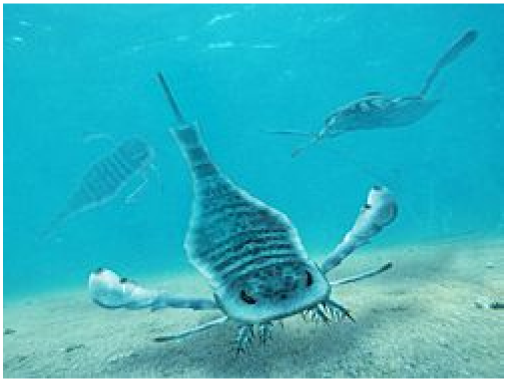

Eurypterus-rekonstruktiokuva

Fossiili

Myöhäissiluurikausi - Kivihiilikausi
428–311 Ma
PreЄ Є O S D C P T J K PgN
[1]

Tieteellinen luokittelu

Domeeni:	Aitotumaiset Eucarya
Kunta:	Eläinkunta Animalia
Pääjakso:	Niveljalkaiset Arthropoda
Luokka:	†Meriskorpionit Eurypterida
Heimo:	†Eurypteridae
Suku:	†***Eurypterus*** DeKay, 1825

Synonyymit

Baltoeurypterus Størmer, 1973

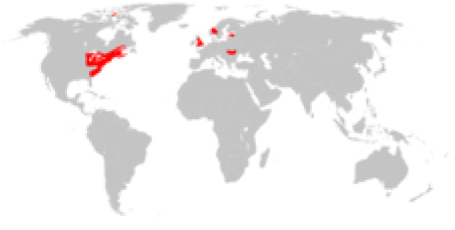

Eurypteruksen fossiilien löytöpaikat[1]

Katso myös

- Eurypterus Wikispeciesissä
- Eurypterus Commonsissa

Kuvia

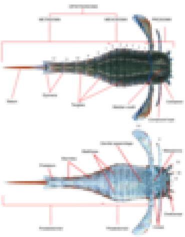

Lähteet

1. †*Eurypterus* (eurypterid) (http://fossilworks.org/?a=taxonInfo&taxon_no=18968) *Fossilworks – Gateway to the Paleobiology Database*. Viitattu 16.9.2017. (englanniksi)
2. John R. Nudds & Paul Selden: *Fossil ecosystems of North America: a guide to the sites and their extraordinary biotas*, s. 74,78–82. Manson Publishing, 2008. ISBN 978-1-84076-088-0. Kirja Googlen teoshaussa (https://books.google.com/books?id=_z-ca7JAVJIC&lpg=PP1&pg=PA78#v=onepage&q&f=false). (englanniksi)
3. O. Erik Tetlie: Distribution and dispersal history of Eurypterida (Chelicerata). *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, 2007, 252. vsk, s. 557–574. Elsevier. doi:10.1016/j.palaeo.2007.05.011 (https://dx.doi.org/10.1016%2Fj.palaeo.2007.05.011). ISSN 0031-0182 (http://www.worldcat.org/issn/0031-0182). Artikkelin verkkoversio (https://web.archive.org/web/20110723132239/http://fossilinsects.net/pdfs/tetlie_2007_PX3_DistribDispersalEurypterida.pdf) Viitattu 20.5.2011.
4. Eurypterida: Fossil Record (http://www.ucmp.berkeley.edu/arthropoda/chelicerata/eurypteridfr.html) University of California Museum of Paleontology. Viitattu 16.9.2016. (englanniksi)

Aiheesta muualla

- Eurypterid.co.uk (http://www.eurypterids.co.uk/index.htm)
- Eurypterids.net (http://eurypterid.net/)

Noudettu kohteesta ”https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Eurypterus&oldid=18589147”

Sivua on viimeksi muutettu 10. joulukuuta 2019 kello 00.59.

Teksti on saatavilla Creative Commons Attribution/Share-Alike -lisenssillä; lisäehtoja voi sisältyä. Katso käyttöehdot.
Wikipedia® on Wikimedia Foundationin rekisteröimä tavaramerkki.
Ongelma artikkelissa?